

Turvallisuuden tarkistuslista

Puusepänteollisuus

Työterveyslaitos
Työturvallisuusosasto
Mauri Hakala

Sisällysluettelo

	Turvallisuuden tarkistuslista	2
	Tarkistuslistan käyttöohje	3
	Turvallisuusindeksi	4
	Yhteenveto	5
1	Kone- ja laiteturvallisuus	6
	1.1 Tekninen suojaus	6
	1.2 Työmenetelmät	10
	1.2.1 Koneiden käyttö	10
	1.2.2 Huollot	11
2	Työhygienia	12
	2.1 Puupöly, käytetyt kemikaalit	12
	2.2 Melu	13
	2.3 Valaistus	14
	2.4 Lämpöolot, ilmanvaihto	15
3	Ergonomia	16
4	Järjestys ja siisteys	17
5	Kulkutiet	19
6	Työnopastus	20
7	Henkilökohtainen suojautuminen	21
8	Työterveyshuolto, ensiapu ja pelastusvalmius	22
	8.1 Työterveyshuolto	22
	8.2 Ensiapu	22
	8.3 Pelastusvalmius	23

Turvallisuuden tarkistuslista

Tämän alakohtaisen oppaan tarkoitus on auttaa huolehtimaan yrityksen koko henkilöstön työturvallisuudesta ja -terveydestä. Oppaaseen on koottu alan keskeiset työsuojeluasiat helppokäyttöiseksi tarkistuslistaksi. Sen avulla selviää mitkä asiat ovat kunnossa ja missä olisi parantamisen tarvetta. Sen avulla voi myös laskea yrityksen turvallisuusindeksin, joka on kunnossa olevien asioiden osuus kaikista listan kohdista.

Teoriassa indeksi voi vaihdella nolasta sataan prosenttiin, mutta käytännössä tuskin on yritystä, jossa kaikki asiat vaatisivat korjausta tai kaikki asiat olisivat kunnossa. Indeksillä voidaan asettaa tavoitteita; esimerkiksi jos indeksi on nyt 65% voisi tavoite seuraavalle vuodelle olla 85%.

Hyvät työolot eivät välttämättä maksa ylimääräistä. Siisti ja järjestyksessä oleva työpaikka ja kunnossa olevat välineet päinvastoin parantavat sekä tuottavuutta että työturvallisuutta. Siitä hyötyvät kaikki. Yritys hyötyy alemmina kustannuksina, kun hukka-aikaa, tapaturmia, esinevahinkoja ja sairauspoissaoloja on vähemmän. Työntekijä viihtyy paremmin työssä ja säilyy terveempänä. Yhteiskunta hyötyy kilpailukykyisestä yrityksestä, joka antaa työtä ja verotuloja, mutta rasittaa vähemmän sosiaali- ja terveysbudjettia.

Työnantajalla on myös lakisääteinen velvoite seurata säännöllisesti työolosuhteita, selvittää esiintyvät vaarat ja arvioida niiden aiheuttamat riskit. Opas helpottaa työolojen seurantaa ja muodostaa pohjan myös kehittämistoimenpiteille ja yrityksen työsuojelun toimintaohjelmalle.

Lista on tehty Euroopan komission tuella Työterveyslaitoksella yhdessä alan asiantuntijoiden, yritysten ja viranomaisten kanssa.

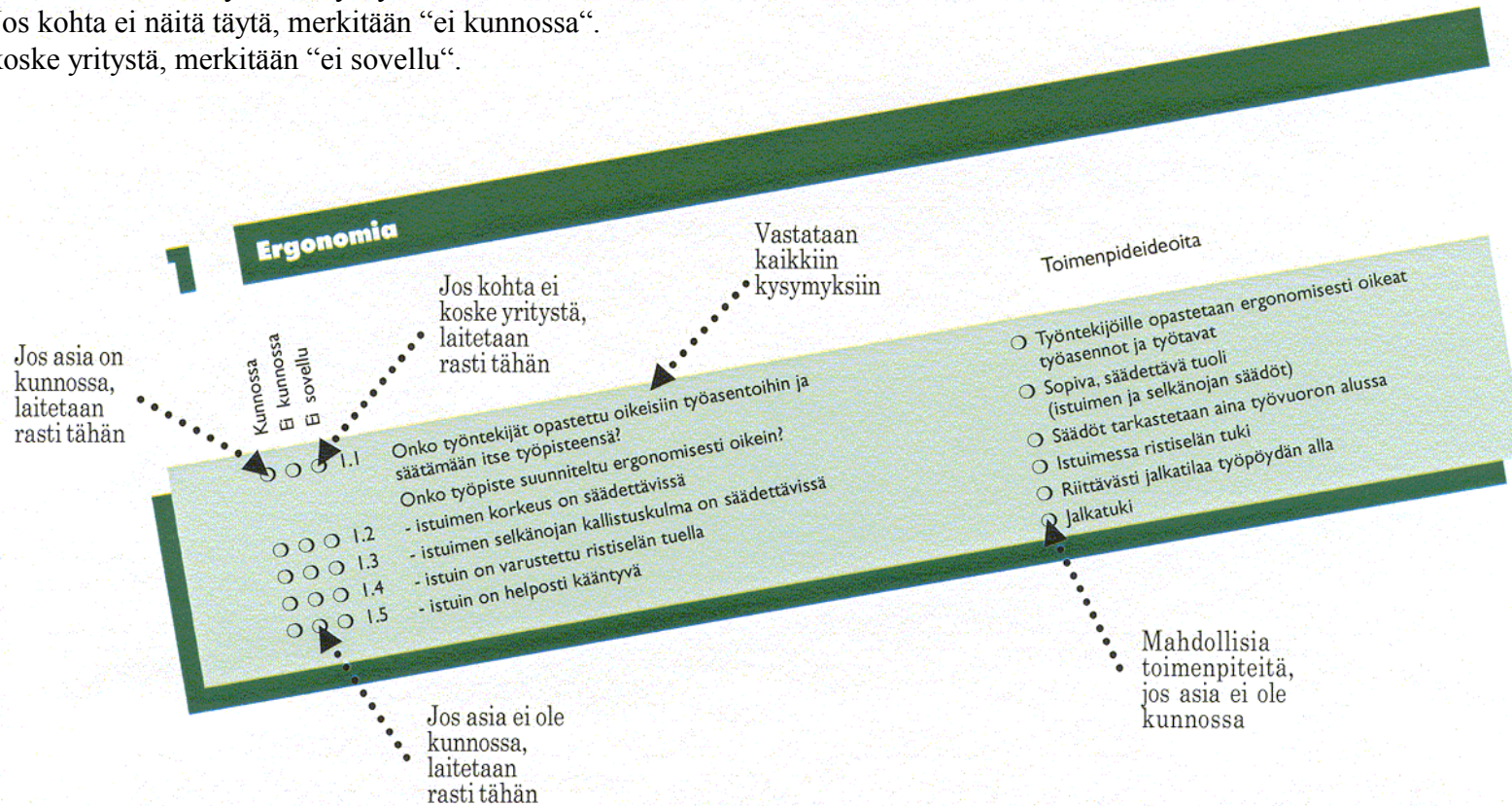
Tarkistuslistan käyttöohje

Turvallisuuden määrittämisessä otetaan huomioon kaikki yrityksen työntekijät ja eri työt. Tarvittaessa listan voi täyttää erikseen erilaisista töistä. Useat listan kohdat selviävät parhaiten paikan päällä työkohteessa ja/tai työntekijöiden kanssa keskustelemalla. Lista toistetaan esimerkiksi kerran vuodessa tai tarpeen mukaan, kun yrityksessä tehdään muutoksia.

Tarkistuslistan kysymyksiin vastataan merkitsemällä rasti joko "kunnossa", "ei kunnossa" tai "ei sovellu" -kohtaan. Asia on kunnossa, kun se täyttää viranomaismääräykset tai yrityksessä itse asetetut pelisäännöt. Jos kohta ei näitä täytä, merkitään "ei kunnossa". Jos kohta ei koske yritystä, merkitään "ei sovellu".

Jos ei olla varmoja onko asia kunnossa vai ei, jätetään merkintä tekemättä ja asia selvitetään myöhemmin. Se saattaa edellyttää lisätietojen hankkimista esimerkiksi työterveyshuollolta, työhygieenisia mittauksia tms.

Tarkistuslistassa on esitetty myös mahdollisia toimenpiteitä, joista voi olla hyötyä varsinkin "ei kunnossa" olevien asioiden kehittämisessä. Toivottavasti ne antavat virikkeitä myös omalle ideoinnille työpaikalla.

Turvallisuusindeksi

Turvallisuusindeksin laskemista varten tiedot kootaan yhteenvetolomakkeelle. Siitä näkyy pääkohdittain paljonko asioita on "kunnossa" ja paljonko "ei kunnossa". Indeksillä lasketaan kaavan avulla kunnossa olevien prosentiosuutena näiden yhteismäärästä.

	Kunnossa	Ei kunnossa	Ei sovellu
1. Kone- ja laiteturvallisuus			
2. Työhygieniä			
3. Ergonomia			
4. Järjestys ja siisteys			
5. Kulutiet			
6. Työnopastus			
7. Henkilökohtainen suojautuminen			
8. Työterveyshuolto, ensiapu ja pelastusvalmius			
Yhteensä			

$$\text{Indeksi} = \frac{\text{kunnossa}}{\text{kunnossa} + \text{ei kunnossa}} \times 100\% = \text{-----} \%$$

Yhteenveto

Yhteenvetolomakkeeseen merkitään päätetyt toimenpiteet, niiden vastuhenkilö ja toimenpiteen aikataulu. Toimenpiteiden toteutusta on hyvä seurata. Viimeistään niiden toteutuminen selviää, kun tarkistuslista käydään uudestaan läpi, mielellään viimeistään vuoden päästä.

Sovitut toimenpiteet	Vastuhenkilö	Aikataulu	Toteutunut / pvm

1 Kone- ja laiteturvallisuus

Kunnossa	Ei kunnossa	Ei sovellu	1.1 Tekninen suojaus	Toimenpideideoita
☐	☐	☐	Onko koneissa CE-merkinnät?	<ul style="list-style-type: none">- Vuoden 1995 jälkeen hankituissa ja peruskorjatuissa koneissa CE-merkinnät- Vaatimustenmukaisuusvakuutus kertoo, minkä standardien ja direktiivien vaatimukset kone täyttää
☐	☐	☐	Onko koneiden käyttö- ja huolto-ohjeet saatavilla?	<ul style="list-style-type: none">- Käyttö- ja huolto-ohjeet nimettyyn paikkaan kaikkien tarvitsijoiden saataville
☐	☐	☐	Ovatko koneet kunnossa ja onko vikailmoitusmenettely toimiva?	<ul style="list-style-type: none">- Korjataan välittömästi viat- Ilmoitetaan häiriöistä välittömästi esimiehelle- Vikailmoitukset kirjataan ja taltioidaan- Ilmeisissä vaaratilanteissa ei jatketa työskentelyä ennen korjauksia- Ei tilapäiskorjauksia
☐	☐	☐	Onko hätäpysäyttimiä kaikissa tarpeellisissa paikoissa?	<ul style="list-style-type: none">- Ohjauspaikoille ja muille käyttöpaikoille hätäpysäyttimet- Pysäyttimet sijoitettu helposti tavoitettavaan paikkaan- Laukaisuelimen väri aina punainen, tausta tai alusta aina keltainen- Pysäyttimet selvästi merkityt (esim. HÄTÄ/SEIS)
☐	☐	☐	Onko koneissa turvakytkimiä, joilla estetään vahinkokäynnistyksiä?	<ul style="list-style-type: none">- Turvakytkimissä luotettava asennon osoitin ja lukitus "pois" -asentoon- Turvakytkimessä selvä merkintä, minkä laitteen tai laitteiston osan se erottaa
☐	☐	☐	Onko vahinkokäynnistyksen vaaraa muuten vähennetty?	<ul style="list-style-type: none">- Koneissa alijännitelaukaisulaite- Hallintaelimien oikea sijoittelu ja asennus sekä suojaus tahatonta käynnistystä vastaan

1 Kone- ja laiteturvallisuus

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

1.1 Tekninen suojaus

Toimenpideideoita

Onko koneissa käynnistuspainikkeet?

- Minkä tahansa pysähdyksen jälkeen kone voidaan käynnistää uudelleen vain erityisestä käynnistuspainikkeesta
- Kuittauspainikkeet

Onko puuntyöstökoneiden jälkikäynnistys estetty?

- Uusissa, vuoden 1995 jälkeen hankituissa ja kunnostetuissa koneissa tulee olla jarrut

Onko takaiskut estetty?

- Oikein säädetyt sahojen jakoveitset
- Takaiskunestolaitteet, esim. painekammat
- Vältetään oksaisten, osittain haljenneiden, käyrien tms. kappaleiden työstöä
- Kappaletta ei syötetä terän pyörimissuuntaan (oikohöylät, jyrsinkoneet ym.)

Ovatko ohjainveitset ja teräraot kunnossa?

- Vaihdetaan kuluneet osat

Ovatko koneiden ohjauslaudat ja pöydät sileät ja rakenteet yhtenäiset (pötkäysten aiheuttamat sormien perään lipsahtamiset)?

- Kiinnitetään asiaan huomiota koneiden hankinnassa

Onko kaikissa tarpeellisissa kohteissa suojia?

- Suojattavia kohteita ovat mm.:
 - a) terät
 - b) pyörivät ja liikkuvat kone-elimet, kuten akselit ja nivelakselit liitoksineen
 - c) rulla- ja hihnakuljettimien rullat
 - d) ketjukäytöt
 - e) hiomakoneiden reunat ja nielut

1 Kone- ja laiteturvallisuus

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

1.1 Tekninen suojaus

Toimenpideideoita

Ovatko suojukset oikein suunniteltuja?

- Avattava suojaus pysäyttää ja estää koneen liikkeitä pakkotoimisesti
- Suojusten rajakytkimet pakkotoimisia ja vaikeasti ohitettavia
- Siirrettävä suojaus (esim. vannesaha tai pöytäpyörösaha) kiinnitettävissä helpolla tavalla ja luotettavasti
- Riittävän lujia ja kiinnityksissään liikkumattomia (kestää esim. henkilön päälle horjahduksen)
- Etenkin raskaat suojukset pysyvät avattuna luotettavasti paikoillaan

Ovatko suojukset ehjät, paikoillaan ja oikein säädetyt?

- Säädetty oikeaan suojausasentoon
- Kehitetään epäkäytännöllisiä suojalaitteita
- Kirjalliset ohjeet suojalaitteiden käytöstä

Ovatko koneiden vaara-alueet merkityt ja suojatut?

- Keinoja estää pääsy käynnissä olevan koneen vaara-alueelle ovat mm.:
 - a) aitaus, jossa portti
 - b) pistoke, joka on pakko avata porttia avattaessa
 - c) avain, jolla voidaan avata portti ja käynnistää kone
 - d) valokennot ja -verhot
 - e) paineherkät matot
 - f) rajakytkimet: avainrajakytkin, portin saranapuolelle kytketty rajakytkin
 - g) kuittauspainikkeet
- Koneen liikealueet merkitään lattiaan

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

1.1 Tekninen suojaus

Toimenpideideoita

☐ ☐ ☐ Ovatko työstökoneiden syöttölaitteet turvallisia?	- Jos koneessa syöttölaitteisto, esim. syöttörullasto tai -matto (vannesahat, höyläyskoneet, liimasiveltimet jne.) eteen asennetaan hätäpysäytyslanka tai -matto
☐ ☐ ☐ Ovatko kiinnityspuristimet ja vastaavat laitteet turvallisia?	- Turvallisuustoimenpiteitä ovat mm.: a) suojataan puristuskohta niin, että käsiä ei voi saada vaara-alueelle b) rajoitetaan puristusliike enintään 8 mm c) vahinkokäynnistyksen esto
☐ ☐ ☐ Onko työkappaleen putoaminen työntekijän päälle estetty?	- Esim. halkaisuvannesahan syöttö- ja vastaanottopäähän laitteet putoamisen estämiseksi
☐ ☐ ☐ Ovatko sähkölaitteet kunnossa?	- Sähköasentajan suorittamat säännölliset tarkastukset - Työntekijän itsensä suorittamat laitteiden ulkoiset tarkastukset (sähköjohdot, pistorasiat, koskettimet) aina ennen työn alkua

1 Kone- ja laiteturvallisuus

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

1.2 Työmenetelmät

Toimenpideideoita

1.2.1 Koneiden käyttö

Huoleh ditaanko terien kunnosta ja niiden kiinnitysten moitteettomuudesta?

- Tarkistettavia asioita aina ennen työstön alkua

Onko käytössä tarpeellisia apuvälineitä?

- Työntökahvat, harjat
- Mallineet
- Työjärjestys niin, että kappaleet voi työstää mahdollisimman suurina

Odotetaanko koneiden jälkikäynnin päättymistä ennen huolto-, puhdistus-, asetus- ym. toimenpiteiden aloittamista?

- Odotetaan koneen täydellistä pysähtymistä
- Terää ei jarruteta puukapulalla tms.
- Automaattijarru

Käytetäänkö työstössä oikeita työotteita?

- Kädet pidetään pois terän leikkuulinjalta
- Konenaulaimia käsiteltäessä avustava käsi ei ole naulaimen laukaisulinjalla

Onko työntekijöiden vaatetus työhön sopivia?

- Ei väljiä pitkähihaisia vaatteita
- Ei väljiä repaleisia käsineitä

1 Kone- ja laiteturvallisuus

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei sovellu

1.2 Työmenetelmät

1.2.2 Huollot

Huolletaanko koneet ohjeiden mukaan ja säännöllisesti?

Toimenpideideoita

- Säännölliset teknilliset tarkastukset ja ennakkohuolto
- Noudatetaan valmistajan ohjeita huolloista
- Pidetään kirjaa huolloista

Onko terähuollossa kiinnitetty huomiota terien turvalliseen siirtelyyn, kuljetukseen ja säilytykseen?

- Terien kuljetus- ja säilytyslaatikot
- Painavien ja suurien terien suojaus kuljetettaessa niitä koneelle ja koneelta
- Vannesahaterien säilytys suurihalkaisijaisella kiepillä
- Käytetään suojakäsineitä myös terää vaihdettaessa

Tehdäänkö terien vaihto turvallisesti?

- Vahinkokäynnistyksen esto
- Kaikki turvalaitteet paikoilleen ennen käynnistystä
- Vain tehtävään pätevä henkilö suorittaa työt

Kunnossa	Ei kunnossa	Ei sovellu	2.1 Puupöly, käytetyt kemikaalit	Toimenpideideoita
☐	☐	☐	Ovatko koneet varustetut purun- ja lastunpoistolaitteilla?	<ul style="list-style-type: none"> - Riittävän tehokkaiksi mitoitettut konekohtaiset paikallispoistot - Imukanavistojen vuotokohtien eliminointi - Imun sulkumahdollisuus käyttöaikojen välillä - Imujen suukappaleiden muotoilu niin, että lentävä materiaali ohjautuu kanavistoon - Kehitetään toimimattomia poistojärjestelmiä
☐	☐	☐	Huolletaanko imujärjestelmä säännöllisesti?	<ul style="list-style-type: none"> - Järjestelmällinen tarkastus ja huolto liitettynä muuhun koneen huoltoon - Mahdolliseen palautusilman suodatusyksikön toimintaan kiinnitetään erityishuomiota
☐	☐	☐	Onko ilmanvaihdon aiheuttamat painesuhteet eri tilojen välillä oikeat?	<ul style="list-style-type: none"> - Ilmavirtaukset aina puhtaammasta tilasta epäpuhtaamman tilan suuntaan
☐	☐	☐	Onko herkistävien jalopuulaatujen erityisvaatimukset työhygieniaan otettu huomioon?	<ul style="list-style-type: none"> - Lisävaatimuksia pölypitoisuuksien hallintaan
☐	☐	☐	Onko käytetyistä kemikaaleista (pesu-, puhdistus- ym. kemikaalit) käytettävissä käyttöturvallisuustiedotteet?	<ul style="list-style-type: none"> - Pyydetään maahantuojalta/valmistajalta käyttöturvallisuustiedotteet - Käyttöturvallisuustiedotteet kansiossa sijoitettuna nimettyyn paikkaan, esim. taukotilaan - Kansio pidetään ajan tasalla (täydennetään ja tarpeettomat poistetaan) - Tiedotteet myös työterveyshuollon käyttöön

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

2.1 Puupöly, käytetyt kemikaalit

Toimenpideideoita

 Käsitelläänkö kemikaaleja ohjeiden mukaisesti?

- Varastointi, säilytysastiat, ilmanvaihto käyttöpaikalla ja henkilökohtainen suojautuminen tiedotteen ohjeiden mukaisesti
- Työntekijöiden opastus kemikaalivaaroista
- Huomioidaan määräykset palovaarallisten aineiden säilytyksestä ja käsittelystä

2.2 Melu

 Onko työpaikalla tehty melukartoitus?

- Melumittaukset esim. työterveysaseman toimesta
- Merkitään melualueet melutasosta ilmoittavin kyltein ja ilmoitetaan kuulonsuojauksen tarve melualueella

 Onko työtilan pinnat päällystetty ääntä vaimentavalla materiaalilla?

- Seinien ja katon tai niiden osien pinnoittaminen ns. akustiikkalevyillä huomioiden pintojen puhdistusmahdollisuus

 Onko melua tuottavat koneet ja laitteet eristetty muusta tilasta?

- Mahdollisuuksien mukaan melulähteet eristettyyn tilaan

 Onko melulähteitä koteloitu?

- Koteloinnit ja kotelointien vuoraaminen ääntä vaimentavalla materiaalilla (esim. ns. raskaslevyt)
- Seinäkkeiden käyttö melun leviämisen estämisessä

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

2.3 Valaistus

Toimenpideideoita

☐ ☐ ☐ Onko työpaikan yleisvalaistustaso riittävä?	- Valaistumittaukset esim. työterveysaseman toimesta ja vertaaminen suositusarvoihin
☐ ☐ ☐ Onko työpistekohtainen lisävalaistuksen tarve täytetty?	- Järjestetään kohdevaloja esim. työstökoneille
☐ ☐ ☐ Onko kulkuteiden, sisäänkäyntien, rappujen ja porttien valaistus kunnollinen?	- Riittävä valaistustaso - Ei varjoalueita
☐ ☐ ☐ Esiintyykö suoraa tai epäsuoraa häikäisyä?	- Ei kirkkaita valopisteitä näkökentässä - Häikäisevät valaisimet näkökentän yläreunaan - Valaisimien varjostimet - Epäsuora valaistus (valaistus heijastetaan esim. vaalean katon kautta)
☐ ☐ ☐ Esiintyykö haitallisia kiiltelyjä ja häikäisyjä?	- Valon oikea suuntaus, usein hieman takaa työntekijän sivulta - Valaisimet sijoitettu niin, että ne eivät kiiltele esim. CNC-koneen näyttöruudussa
☐ ☐ ☐ Onko valaisinhuolto järjestetty?	- Valaisimien säännöllinen puhdistus - Lamput vaihdetaan ryhmävaihtona

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

2.4 Lämpöolot, ilmanvaihto

Toimenpideideoita

Onko työympäristön lämpötila suositellulla alueella?

- Lämpötilan säätömahdollisuus lisälämmityksellä tai ilmanvaihdon avulla
Tavoitetasot lämpötiloille ja ilman liikenopeudelle työn fyysisen rasittavuuden mukaan ovat:

Työn raskaus	Lämpötila °C	Ilman virtausnopeus, m/s
kevyt istumatyö	21-25	alle 0,15
muu kevyt työ	19-23	0,2-0,5
keskiraskas työ	17-21	0,3-0,7
raskas työ	12-17	0,4-1,0

Esiintyykö työpisteissä vetoa?

- Ovivedon torjuminen
a) tuulikaapit
b) lämminilmaverhot
c) jalankulkuovet isoissa ovissa
d) nosto- ja taitto-ovien kumitiivisteiden kunto hyvä
e) lastausovet
- Ilmavaihdon tuloilmavirta ei suuntaudu voimakkaana suoraan työntekijään
- Lievä ilmanvaihdon tuloilman ylipaine tuotantotilassa

Onko koneellisen yleisilmavaihdon teho riittävä pitämään ilman laadun tyydyttävänä?

- Koneellinen poisto- ja tuloilma

Tarkkaillaanko ja huolletaanko ilmanvaihtolaitteita säännöllisesti?

- Tarkkaillan toimivuutta esim. merkkisavun avulla
- Kanavistojen puhdistukset
- Kanaviston ja liitosten vuotokohtien paikantaminen ja paikkaaminen
- Suodattimien puhdistus/vaihto
- Säädetään ilmavirtoja

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei sovellu

Toimenpideideoita

☐ ☐ ☐ Onko käsinostotyöt ergonomisesti kunnossa?	- Suosituksiksi taakkojen maksimipainoiksi annetaan: a) kaksin käsin nostettaessa hyvissä nosto-oloissa (taakka lähellä vartaloa suorana seisten) suositus taakan maksimipainoksi 25 kg b) jos nostotyötä yli 1 h/pv tai nostoja yli 1 nosto/5 min tai nostoasento on hankala, suositusta tulee pienentää merkittävästi - Ylitettäessä annetut taakkojen maksimipainot suositellaan käytettäväksi työtä helpottavia apuvälineitä
☐ ☐ ☐ Onko nosto- ja kantotyötä helpotettu teknillisin apuvälinein?	- Nosturit - Nostopöydät ja -lavat - Tasapainonostimet yms. keventimet - Kuljettimet
☐ ☐ ☐ Onko työntekijöille annettu opastusta oikeasta nostotekniikasta?	- Annetaan opastusta esim. työterveysaseman toimesta - Esim. Työterveyslaitoksen nosto-oppaat
☐ ☐ ☐ Onko työ fyysisesti riittävän vaihtelevaa?	- Vaihtelevasti istumista, seisomista ja kävelemistä - Ergonomisesti hyvä istuin - Joustavat seisomamatot - Puurallit
☐ ☐ ☐ Onko riittävästi työ- ja aputasoja ?	- Tarpeellisia työ- ja aputasoja työkalujen, mittalaitteiden ym. säilytystä varten
☐ ☐ ☐ Onko työpisteissä riittävästi tilaa työskentelyyn?	- Vapaa tila seisomatyöpisteen (työstökoneen) ja takana olevan esteen välillä vähintään 80 cm - Työpaikka erotettu varastopaikoista ja kulkuteistä, esim. merkityt lavojen paikat

Kunnossa	Ei kunnossa	Ei soveltu		Toimenpideideoita
☐	☐	☐	Onko työpaikalla yhteisesti sovitut pelisäännöt järjestyksestä ja siisteydestä?	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteisesti sovitut pelisäännöt - Ohjetaulut hyvästä järjestyksestä
☐	☐	☐	Onko tarpeeton tavara poistettu työpöydiltä ja -tasoilta, hyllyiltä, päällyksiltä ja lattioilta?	<ul style="list-style-type: none"> - Tavarat lajitellaan tarpeellisiin ja tarpeettomiin, tarpeeton poistetaan
☐	☐	☐	Ovatko työvälineet, työkalut ja mittalaitteet paikoillaan?	<ul style="list-style-type: none"> - Nimetään säilytyspaikat ja merkitään ne - Järjestystä ylläpitävät työtavat - Työvälineet lähelle työtä - Helppo paikoilleen asettaminen tärkeämpää kuin helppo esille ottaminen
☐	☐	☐	Ovatko letkut ja kaapelit, joita ei käytetä, omilla paikoillaan?	<ul style="list-style-type: none"> - Niputetaan säilytyspaikoilleen - Ei sijoiteta lattialle
☐	☐	☐	Ovatko pinot, kasat ja hyllyt vakaita?	<ul style="list-style-type: none"> - Pinojen alustat kunnollisiksi ja oikeisiin paikkoihin (ei esim. koneiden liikealueille tai muuten liian lähelle konetta) - Huolellinen pinoaminen - Sallitut kasakorkeudet - Tarvittaessa kuormausohjeet ja maksimikuormat

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

 Mahtuuko jäteastioihin lisää jätettä?
Toimenpideideoita

- Tyhjennetään täyttyneet jäteastiat
- Pidetään jäteastioiden ympäristöt puhtaana
- Jäteastiat ovat ehjät
- Tarvittaessa lajittelumerkinnot

 Ovatko kuormalavat omilla paikoillaan?

- Kuormalavat niille varatuille säilytyspaikoille
- Rikkiäiset korjattavaksi
- Ei varastoida pystyasentoon
- Pinojen maksimikorkeudet

 Huolehtivatko työntekijät työkoneensa puhdistamisesta ja työpisteensä välittömän ympäristön siivoamisesta?

- Päivittäin ja aina tarpeen vaatiessa: lastut, koneen puhdistaminen voitelu- ja hydraulioöljyvuoodoista
- Varataan aikaa siivoukselle

 Huolehdataanko työtilan, käytävien ja muiden yleisten alueiden päivittäisestä siivouksesta?

- Laaditaan siivoussuunnitelma

 Huolehdataanko aika ajoin (joitain kertoja vuodessa) tapahtuvasta perusteellisemmasta siivouksesta?

- Lattiat, seinät ja hyllyt
- Koneiden ja laitteiden ylä-, sisä- ja alapinnat
- Katto ja putkien yläpinnat
- Hyllyjen ja työskentelytasojen ylä- ja alapinnat
- Kuljetus- ja säilytyslaatikoiden sisä- ja ulkopuolet

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

- Ovatko kulkuväylät mitoitettu riittävän leveiksi?**
- Ovatko poistumisteiden, sähkökaappien ja alkusammutusvälineiden edustat vapaat?**
- Ovatko kulutiet ja vaarakohteet selvästi merkityt?**
- Onko jalankulkuväylät erotettu liikenneväylistä?**
- Onko kulkuväylien kunto sisällä ja ulkona moitteeton?**
- Huolehdietaanko ulkoalueiden kulkuteiden kunnosta?**

Toimenpideideoita

- Jalankulkuväylän leveys vähintään 80 cm, korkeus vähintään 2,1 m
- Suositeltava leveys esim. trukkiväylän vieressä 1,2 m
- Esim. trukilla liikennöitäessä ajovara kohtaavien ajoneuvojen välissä sekä käytävän reunalla vähintään 60 cm. Ajoväylän korkeus vähintään 0,3 suurempi kuin taakkaa kuljettavan laitteen korkeus
- Merkityt ja vapaat
- Ajoratamaalaukset, korokkeet, kaiteet
- Merkitään risteykset, alitukset ja muut varottavat kohteet
- Jalankulkuväylä erotetaan tarvittaessa ajoneuvoväylästä
- Kulkuväylillä ei ole tavaraa
- Pinnat ehjät ja pitävät
- Huolellinen lumen poisto, jään rouhinta, hiekoitus ja suolaus talviaikana
- Määritellään vastuut kunkin alueen kunnossapidosta
- Pinnoitteiden kulumien ja rikkoutumisien pikainen korjaus

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

- | ☐ Kunnossa
☐ Ei kunnossa
☐ Ei soveltu	Toimenpideideoita
☐ ☐ ☐ Annetaanko työnopastusta ennen työn alkua ja sen jälkeen säännöllisesti erityistilanteissa?	- Nimetään sopiva henkilö työnopastajaksi - Varmistetaan, että ohjeet on ymmärretty ja tarvittaessa toistetaan opastusta
☐ ☐ ☐ Onko työnopastuksessa kiinnitetty huomiota mm. seuraavien tarpeettomien riskinottojen välttämiseen?	- Tarpeetonta riskinottoa on esim. a) ehdottomasti kiellettyä jarruttaa terää kädellä, puukapulalla tms. tavalla b) työskentely epäkuntoisella tai käyttötarkoitukseen sopimattomalla koneella c) "leikkiminen koneilla" e) suojalaitteen ohitus f) puhdistus koneen käydessä g) tupakointi tai avotulen käsittely palovaarallisessa työssä h) sopimattoman työkalun käyttö i) laitteen ylikuormitus
☐ ☐ ☐ Onko opastuksessa otettu huomioon erityisryhmät ja -tilanteet?	- Uudet työntekijät - Pitkään esim. sairaslomalla olleet työntekijät - Nuoret työntekijät - Tehtävien vaihtuminen - Uudet työmenetelmät, koneet ja laitteet - Esiintyneet vaaratilanteet - Laaditaan toimintaohjeet mm. seuraavista tilanteista a) häiriöiden poisto b) huolto-, säätö- ja korjaustyö c) siivoustyöt d) henkilökohtaisten suojaimien käyttö e) toiminta hätätilanteissa - Pidetään toimintaohjeet ajan tasalla - Vanhentuneet ohjeet poistetaan työpaikalta
☐ ☐ ☐ Onko toistuvista työkokonaisuuksista annettu kirjalliset toimintaohjeet?	

7 Henkilökohtainen suojautuminen

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

Onko käytössä riittävä määrä tarkoituksenmukaisia henkilökohtaisia suojaimia?

Toimenpideideoita

- Puusepänteollisuudessa tarvittavia suojaimia ovat ainakin
 - a) kuulonsuojaimet melualueilla työskenneltäessä
 - b) silmien/kasvojen suojain puuntyöstökoneilla
 - c) hengityksen suojain pölyävissä työvaiheissa. Pitkäaikaiseen käyttöön (yli 2h/pv ja/tai 15 min kerta) suositellaan paineilmaverkkoon kytkettyä tai moottorikäyttöistä huppumallista suojainta
 - d) suojakäsineet puutavaran käsittelyssä
 - e) turvajalkineet työssä, jossa on kappaleiden putoamisvaara tai lähistöllä on trukkiliikennettä
- Varataan työntekijöille mahdollisuus valita itselleen sopivin suojaintyyppi huomioiden kuitenkin suojausteho
- Suojaimet henkilökohtaiseen käyttöön

Käytetäänkö suojaimia?

- Käytön opastus
- Motivointi

Ovatko suojaimet hyväkuntoisia ja puhtaita?

- Nimetty henkilö tai suojaimen käyttäjä vaihtaa kuluneet/vanhentuneet osat ja puhdistaa suojaimet
- Noudatetaan valmistajan käyttöohjeita huollosta ja puhdistuksesta
- Huomioidaan suojaimien vanheneminen ja suojauskyvyn heikkeneminen

Säilytetäänkö suojaimia oikein?

- Niille varatuissa kaapeissa
- Säilytetään puhtaassa tilassa

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

8.1 Työterveyshuolto

Toimenpideideoita

☐ ☐ ☐	Onko työpaikalla järjestetty työterveyshuolto?	- Solmitaan vähintään lakisääteisen tasoinen työterveyshuoltosopimus jonkin palvelun tarjoajan kanssa (esim. terveyskeskus, yksityinen lääkäriasema)
☐ ☐ ☐	Onko työterveyshuollon sisältö työpaikan tarpeiden mukaista?	- Työterveyshuoltohenkilöstön työpaikkaselvitykset ajan tasalla (työpaikkakäynnit toimialasta riippuen 1-3 v väliajoin) - Alku- ja määräaikaistarkastukset suoritettu - Tiedotetaan työterveyshuoltoa työpaikan olosuhteiden muutoksista (henkilövaihdokset, uudet kemikaalit, muuttuneet työmenetelmät jne.)
☐ ☐ ☐	Toteutetaanko työpaikalla työkykyä ylläpitävää toimintaa (ns. TYKY-toiminta)?	- Toiminnan sisällyttäminen työsuojelun toimintaohjelmaan ja työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan - Toteutus yhteistyössä työterveyshuollon kanssa

8.2 Ensiapu

☐ ☐ ☐	Onko työpaikalla riittävästi ensiapukoulutuksen saaneita henkilöitä?	- Koulutetaan vähintään yksi henkilö alkavaa 10 työntekijää kohti SPR:n EA-I kurssilla - Ensiaputaitojen ylläpito, kertauskurssit 3 vuoden väliajoin - Koulutettavat mielellään jatkuvasti työpaikalla olevia henkilöitä - Ensiaputaitoisten henkilöiden nimet näkyvillä ensiapukaapissa
☐ ☐ ☐	Ovatko ensiapuvälineet työpaikan tarpeiden mukaisia?	- SPR:N toimialakohtaisten suositusten mukaiset EA-välineet paikoillaan ja käyttövalmiina - Henkilökunta tietää EA-välineiden sijainnin ja heitä on opastettu niiden käytössä - Hätänumerot näkyvillä esim. puhelimissa, hätänumerosten pikavalintapainikkeet - Yksin työskentelyn aikana säännöllinen yhteydenpito työtovereihin

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

8.3 Pelastusvalmius

Toimenpideideoita

Vastaako työpaikan paloturvallisuus ja valmius tulipalojen varalta työpaikan riskejä ja tarpeita?

- Oikean tyyppiset alkusammuttimet helposti saatavilla, kulkutie sammuttimille esteetön
- Työntekijät tietävät sammuttimien sijainnin (sammuttimien merkinnät)
- Järjestetään sammutus- ja pelastusharjoituksia
- Sammuttimien huollot esim. huoltosopimuksella sekä mahdollisen hälytysjärjestelmän säännöllinen testaus
- Itsesyttymislähteiden eliminointi kannellisilla jäteastioilla
- Vähennetään palovaaraa, ei esim. tupakoida tai avotulta palavia nesteitä käsiteltäessä
- Palavat roskat siivotaan mahdollisimman pian

Vastaako muu pelastusturvallisuus työpaikan tarpeita?

- Pelastautumisteiden merkinnät ja vapaana pitäminen
- Pelastautumisteiden merkinnät esim. itsevalaisevin kyltein tai omalla virtalähteellä varustetuin valaisimin
- Pelastautumistiet avattavissa sisäpuolelta (ei lukittuna)